Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

ЗАТВЕРДЖУЮ
В. о. проректора ЗВО з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Володимир ШКОЛЬНІКОВ
“ 31 ”серпня 2026 року

СИЛАБУС

Навчальної дисципліни підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти:
ФТИЗІАТРІЯ

Спеціальність	**228 «Педіатрія»**
Освітній рівень	**другий (магістерський) рівень**
Освітня програма	**Педіатрія**
Галузь знань	**22 «Охорона здоров’я»**
Навчальний рік	**2026-2027**
Факультет	**медичний факультет №2**
Кафедра	фтизіатрії з курсом клінічної імунології та алергології
Контактна інформація	phthisiatry@vnmu.edu.ua КНП «Вінницький обласний клінічний фтизіопульмонологічний центр» 23233 Вінницька обл., Вінницький рн., с. Бохоники, Комплекс будівель та споруд, будинок Б/Н
Укладач силабусу	доцент ЗВО, к.мед.н., Ольга Пликанчук

2026 рік

Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Обов'язкова
Код дисципліни в ОПП/місце дисципліни в ОПП	**ВБ 1.3.3 ФТИЗІАТРІЯ Внутрішня медицина. Практика (підготовка до ОСП(К)І) (складова вибіркового блоку 1 «Педіатрія»)**
Курс/семестр	**6 курс (XI-XII семестри)**
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/ кількість кредитів ECTS)	**30 годин /1 кредит ECTS**
Кількість змістових модулів	**1 змістовий модуль**
Структура дисципліни	**Лекції – 0 год** **Практичні заняття – 20 год** **Самостійна робота – 10 год** **В цілому: аудиторні заняття – 66%, самостійна робота – 33%**
Вид контролю	**ПК - залік**
Форма навчання	**Очна, дистанційна**

Коротка анотація курсу, актуальність. Предметом вивчення навчальної дисципліни є фтизіатрія. У загальній системі підготовки лікаря фтизіатрія є однією з загальнотерапевтичних дисциплін. Головне завдання курсу фтизіатрії полягає в тому, щоб навчити студентів методам обстеження хворого на туберкульоз, ранній та своєчасній діагностиці даного захворювання, особливостям перебігу туберкульозної інфекції в сучасних умовах несприятливої епідемічної ситуації, лікуванню та запобіганню найбільш поширених клінічних форм туберкульозу легеневої та позалегеневої локалізації.

1. Опис навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Фтизіатрія» призначена для закладів вищої освіти МОЗ України у відповідності до вимог Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, заснованої на поєднанні технологій навчання за розподілами та залікових кредитів оцінки – одиниць виміру навчального навантаження здобувача освіти необхідного для засвоєння дисципліни або її розділу.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: а) практичні заняття, б) самостійна робота студентів.

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретноими цілями. Рівень підготовки студентів визначається на підставі результатів письмової або усної відповіді на контрольні питання, розв'язуванні ситуаційних задач, інтерпретації

рентгенограм та результатів лабораторного обстеження харкотиння, їх трактуванні та оцінці їх результатів, контролю практичних навичок (огляд хворого, збір анамнезів, клінічні розбори пацієнтів, складання алгоритмів клінічного обстеження та лікування при певній локалізації туберкульозного процесу, проведення диференційної діагностики на підставі визначених симптомів та синдромів у хворого, оцінку результатів інструментальних, лабораторних обстежень, функціональних проб).

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни здійснюється по її завершенню у формі заліку згідно навчального плану для спеціальності 228 «Педіатрія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є клініка, діагностика, лікування та профілактика захворювань з галузі фтизіатрії.

Міждисциплінарні зв'язки. Фтизіатрія як навчальна дисципліна:

а) ґрунтується на вивченні студентами анатомії, фізіології, гістології, мікробіології, вірусології та імунології, патофізіології, патоморфології, рентгенології, фармакології, пропедевтики внутрішньої медицини, пропедевтики педіатрії, радіології, гігієни та екології й інтегрується з цими дисциплінами;

б) передбачає при вивченні взаємозв'язок з наступними дисциплінами: внутрішня медицина (пульмонологія, ендокринологія), хірургія, оториноларингологія, урологія, гінекологія, неврологія, інфекційні хвороби, епідеміологія, педіатрія, дитячі інфекції, онкологія) та формування умінь застосовувати знання з фтизіатрії в процесі подальшого навчання і в професійній діяльності;

в) сприяє пропаганді і дотриманню здорового способу життя та профілактиці інфекційних захворювань в процесі життєдіяльності.

г) передбачає інтеграцію з внутрішньою медициною (пульмонологія, ендокринологія, гінекологія, ревматологія), хірургією, отоларингологією, неврологією, інфекційними хворобами, епідеміологією, педіатрією, дитячими інфекційними хворобами, стоматологією, онкологією.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Фтизіатрія з особливостями дитячого віку» є набуття теоретичних знань та практичних навичок щодо своєчасного виявлення, лікування та профілактики туберкульозного захворювання в процесі вивчення дисципліни «Туберкульоз».

2.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Фтизіатрія з особливостями дитячого віку» **є** опанування студентами навичок діагностики, лікування та профілактики туберкульозу, організації надання медичної допомоги хворим на туберкульоз на первинному, вторинному та третинному рівнях.

2.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Згідно ОПП «Медицина» дисципліна забезпечує набуття студентами наступних **компетентностей:**

Інтегральні (ІК): - Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 10. Здатність спілкуватись іноземною мовою.

С*пеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)*:

ФК 1. Навички опитування та клінічного обстеження пацієнтів, в тому числі дітей різних вікових груп.

ФК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.

ФК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.

ФК 4. Здатність до визначення необхідного режиму навчання, праці та відпочинку здорових пацієнтів, в тому числі дітей та при лікуванні захворювань

ФК 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань.

ФК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.

ФК 7. Здатність до діагностування невідкладних станів.

ФК 8. Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги.

ФК 9. Навички надання екстреної медичної допомоги.

ФК 10. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.
ФК 11. Навички виконання медичних маніпуляцій.

ФК 12. Здатність до визначення тактики ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду. Навички консультування з питань планування сім'ї та медико-генетичного консультування.
ФК 13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів, планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.

ФК 14. Здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду.

ФК 15. Здатність до проведення експертизи працездатності.
ФК 16. Здатність до ведення медичної документації.

ФК 17. Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення; обробки державної, соціальної, економічної та медичної інформації.

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

ПРН 1. Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення, вміти здобувати сучасні знання. Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей. Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань.

ПРН 2. Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання. Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності; зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців та нефахівців. Відповідати за прийняття рішень у складних умовах

ПРН 3. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН 4. Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації. Вміти застосувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності. Встановлювати відповідні зв'язки для

досягнення результату. Нести відповідальність за своєчасне використання методів саморегуляції.

ПРН 5. Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки. Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи. Організовувати роботу медичного персоналу в команді, підрозділі, закладі. Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації.

ПРН 6. Мати достатні знання державної мови та базові знання іноземної мови. Вміти застосовувати знання державної мові, як усно так і письмово, вміти спілкуватись іноземною мовою. Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів державну мову. Використовувати іноземну мову у професійній діяльності. Нести відповідальність за вільне володіння державною мовою, за розвиток професійних знань.

ПРН 7. Знати основи інформаційних і комунікаційних технологій та вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 8. Знати свої професійні обов'язки, вміти визначити мету та завдання при їх виконанні, нести відповідальність за якісне виконання поставлених завдань.

ПРН 9. Знати свої соціальні та громадські права та обов’язки. Формувати достатній рівень правової культури необхідний для збереження балансу взаємин між суб’єктами медичних правовідносин і дотримання прав людини в сфері охорони здоров’я. Відповідати за свою громадянську позицію та діяльність.

ПРН 10. Знати проблеми збереження навколишнього середовища та шляхи його збереження. Вміти формувати вимоги до себе та оточуючих щодо збереження навколишнього середовища. Вносити пропозиції відповідним органам та установам щодо заходів до збереження та охорони навколишнього середовища. Нести відповідальність щодо виконання заходів збереження навколишнього середовища в рамках своєї компетенції

ПРН 11. Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя, проводити фізикальне обстеження пацієнта, використовуючи стандартні алгоритми дослідження на підставі знання про людину, її органи та системи, в умовах закладу охорони здоров’я або за його межами. Оцінювати психомоторний та фізичний розвиток дитини відповідно віку, якість догляду, вигодовування немовлят.

ПРН 12. Оцінювати інформацію щодо діагнозу, застосовуючи стандартну процедуру, використовуючи вікові особливості дитини на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень (за списком 4, № 2, 21, 25, 26, 32, 36, 40, 46, 51, 56).

ПРН 13. Виділяти провідний клінічний симптом або синдром (за списком 1, № 8, 18, 20, 34, 41, 45, 46, 56, 57) шляхом прийняття обґрунтованого рішення. Встановлювати найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання (за списком 2, № 71, 72, 73, 77, 80, 220). Призначати лабораторне та/або інструментальне обстеження хворого (за списком 4, № 2, 21, 25, 26, 32, 36, 40, 46, 51, 56) шляхом прийняття обґрунтованого рішення, за допомогою співставлення зі стандартами. Здійснювати диференціальну діагностику захворювань (за списком 2, № 71, 72, 73, 77, 80, 220) шляхом прийняття обґрунтованого рішення, за певним алгоритмом, використовуючи найбільш вірогідний або синдромний діагноз, дані лабораторного та інструментального обстеження хворого. Встановлювати попередній клінічний діагноз (за списком 2, № 71, 72, 73, 77, 80, 220) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу.

ПРН 14. Визначати необхідний режим навчання, праці та відпочинку здорових, у т.ч. дітей дітей та при лікуванні хворих на захворювання (за списком 2, № 71, 72, 73, 77, 80, 220) в умовах закладу охорони здоров’я, за його межами та на етапах медичної евакуації на підставі попереднього клінічного діагнозу.

ПРН 15. Визначати необхідне відповідне до віку харчування здорових, у т.ч. дітей та лікувальне харчування хворих на захворювання (за списком 2, № 71, 72, 73, 77, 80, 220) в умовах закладу охорони здоров’я, за його межами та на етапах медичної евакуації, у т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 16. Визначати принципи та характер лікування (консервативне, оперативне) захворювання (за списком 2, № 71, 72, 73, 77, 80, 220) в умовах закладу охорони здоров’я, за його межами та на етапах медичної евакуації, у т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 17. Встановити діагноз невідкладного стану (за списком 3, № 8, 39) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини, за будь-яких обставин (закладі охорони здоров’я та за його межами), у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу, використовуючи стандартні методики фізикального обстеження та можливого анамнезу, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

ПРН 18. Визначати тактику надання екстреної та невідкладної медичної допомоги на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 3, № 8, 39) в умовах обмеженого часу за допомогою стандартних схем.

ПРН 19. Надавати екстрену та невідкладну медичну допомогу шляхом прийняття обґрунтованого рішення на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 3, № 8, 39) в умовах обмеженого часу за допомогою стандартних схем.

ПРН 21. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5, № 5, 18, 25) на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення та використовуючи стандартні методики.

ПРН 23. Формувати, в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу на виробництві, використовуючи узагальнену процедуру оцінки стану здоров'я дитини, серед закріпленого контингенту населення диспансерні групи хворих та групи дітей, що підлягають диспансерному нагляду. Здійснювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів в межах первинної медико-санітарної допомоги населенню. Здійснювати систему заходів первинної профілактики в межах первинної медико-санітарної допомоги населенню. Організовувати проведення серед закріпленого контингенту населення заходів вторинної та третинної профілактики, використовуючи узагальнену процедуру оцінки стану здоров'я дитини (скринінг, профілактичний медичний огляд, звернення за медичною допомогою).

ПРН 24. Планувати та проводити профілактичні й протиепідемічні заходи для запобігання розповсюдження інфекційних хвороб (за списком 2, № 220) в умовах закладу охорони здоров'я на підставі результатів епідеміологічного обстеження осередків інфекційних хвороб, епідеміологічного аналізу, використовуючи існуючі профілактичні та протиепідемічні методи. Виявляти в умовах закладу охорони здоров'я, використовуючи статистичні й лабораторні методи групи ризику, території ризику, час ризику, фактори ризику та здійснювати епідеміологічний аналіз інфекційної захворюваності населення. Проводити виявлення і ранню діагностику інфекційні захворювання (за списком 2, № 220), первинні протиепідемічні заходи в осередку інфекційної хвороби.

ПРН 25. Визначати тактику обстеження та вторинної профілактики хворих, що підлягають диспансерному нагляду; тактику обстеження та первинної профілактики здорових осіб, що підлягають диспансерному нагляду; розраховувати та призначати необхідні продукти харчування дітям першого року життя

ПРН 26. Визначати наявність та ступінь обмежень життєдіяльності, виду, ступеню та тривалості непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів, використовуючи стандартну технологію. Готувати звіти про особисту виробничу діяльність, використовуючи офіційні облікові документи за типовою формою.

Результати навчання для дисципліни:

В результаті вивчення дісципліни студенти повинні:

Знати:

- основні показники, що характеризують епідемічну ситуацію з туберкульозу у світі та Україні;
- фактори ризику захворювання на туберкульоз;
- особливості збудника туберкульозу;
- класифікацію хіміорезистентності збудника, поняття про мультирезистентний туберкульоз;
- характеристики епідемічного процесу при туберкульозі: джерело інфекції, шляхи передачі, сприйнятливі організми;
- критерії латентної туберкульозної інфекції;
- критерії активного туберкульозу;
- основні розділи клінічної класифікації туберкульозу;
- клінічні ознаки туберкульозу;
- поняття про первинні і вторинні форми туберкульозу;
- основні підходи до виявлення та діагностики туберкульозу;
- принцип мікроскопічної діагностики туберкульозу: показання, переваги і недоліки;
- принцип культурального дослідження на рідкому та щільному середовищі в діагностиці туберкульозу: показання, переваги і недоліки;
- роль культуральних тестів медикаментозної чутливості у веденні хворих на туберкульоз;
- роль молекулярно-генетичних досліджень у діагностиці туберкульозу, зокрема мультирезистентних форм захворювання;
- роль променевих методів дослідження та основні рентгенологічні синдроми в клініці туберкульозу;
- діагностичні алгоритми для встановлення діагнозу туберкульозу на первинній, вторинній, третинній ланці медичної допомоги;
- особливості перебігу туберкульозу на тлі ВІЛ-інфекції та алгоритми діагностики та лікування туберкульозу у ВІЛ-позитивних пацієнтів;
- основні принципи лікування хворих на туберкульоз;
- стандартні режими антимікобактеріальної терапії туберкульозу із збереженою чутливістю до антибактеріальних препаратів і хіміорезистентного туберкульозу;
- основи інфекційного контролю за туберкульозом: адміністративні, інженерні заходи, заходи індивідуального контролю органів дихання;
- основи профілактики туберкульозу;
- показання до лікування латентної туберкульозної інфекції (хіміопрофілактики туберкульозу), схеми хіміопрофілактики;
- показання та протипоказання до вакцинації БЦЖ

Вміти:

- визначати фактори ризику туберкульозу;

- проводити опитування хворих з метою визначення симптомів, що можуть свідчити про туберкульоз;
- застосовувати алгоритм обстеження хворих з симптомами, що можуть свідчити про туберкульоз, на етапі первинної допомоги і розробляти клінічний маршрут пацієнта;
- визначати варіанти тактичних дій лікаря у відповідності до даних бактеріоскопічного дослідження мокротиння, рентгенологічного обстеження та інших методів діагностики;
- інтерпретувати дані мікроскопічного, молекулярно-генетичного, бактеріологічного методів виявлення збудника туберкульозу;
- оцінювати результати основних лабораторних, променевих, інструментальних методів діагностики та туберкулінодіагностики;
- проводити диференційну діагностику при кашлі;
- проводити диференційну діагностику при наявності інтоксикаційного, бронхолегеневого синдрому та найбільш типових змін на рентгенограмі грудної порожнини у хворих з симптомами, що можуть свідчити про туберкульоз;
- формулювати діагноз туберкульозу згідно з діючою класифікацією;
- організовувати лікування туберкульозу під безпосереднім наглядом;
- формувати і підтримувати прихильність хворого до лікування туберкульозу;
- призначати стандартизоване медикаментозне лікування хворим на чутливий туберкульоз і визначати результати лікування;
- призначати лікування хворим на хіміорезистентний туберкульоз;
- призначати лікування хворим на туберкульоз у поєднанні з ВІЛ-інфекцією;
- проводити відстеження контактів хворих на туберкульоз;
- проводити хіміопрофілактику туберкульозу;
- організовувати заходи адміністративного інфекційного контролю туберкульозної інфекції;
- організовувати заходи з контролю повітря закритих приміщень;
- правильно використовувати та підбирати індивідуальні засоби захисту органів дихання;
- проводити аналіз ефективності заходів протидії туберкульозу, в тому числі із застосуванням принципів когортного аналізу ефективності лікування.

.

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 30 годин, 1 кредит ECTS.

Опис навчального плану з дисципліни

Структура Навчальної дисципліни	Кількість годин				Рік Навчання	Вид контролю
	Всього Годин/кредитів ECTS	Аудиторних		СРС		
		Лекцій	Практичних занять			
	30 годин/ 1 кредит					
Модуль «Фтизіатрія» (змістовий модуль 1)	**30 годин/ 1 кредит**	**0**	**20**	**10**	**6**	ПК – залік

Примітка: 1 кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Аудиторне навантаження – 66%, СРС – 33%

Модуль «Фтизіатрія»

Змістовий модуль 1:

Тема 1. Ведення пацієнта з хронічним кашлем. Основні причини хронічного кашлю, диференціальний діагноз кашлю при легеневих, серцевих, гастроентерологічних, ЛОР – захворюваннях. Складання плану обстеження, роль інструментальних та лабораторних методів обстеження (пікфлоуметрія, спірографія, рентгенографія, бронхографія, КТ, бронхоскопія, ЕКГ, ЕГДС). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 2. Ведення пацієнта з інфільтративним затемненням в легенях. Диференціальний діагноз станів, що супроводжуються наявністю легеневого інфільтрату. Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження (рентгенографія, бронхографія, КТ, бронхоскопія, біопсія, посіви мокротиння). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Показання до консультацій іншими спеціалістами

(фтизіатр, онколог тощо). Медикаментозне та не медикаментозне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

Тема 3. Ведення хворого з плевральним випотом. Диференціальний діагноз станів, що супроводжуються наявністю плеврального випоту (туберкульоз, пухлини бронхів, тромбоемболія гілок легеневої артерії, серцева недостатність, гострий панкреатит, цироз печінки, травми, дифузні захворювання сполученої тканини тощо). Існуючі алгоритми діагностики. Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та

лабораторних методів обстеження (рентгенографія, бронхографія, КТ, бронхоскопія, УЗД, ЕхоКГ, ревмопроби, загальні та біохімічні аналізи). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Відносні та абсолютні показання до плевральної пункції. Медикаментозне та не медикаментозне лікування.

Тема 5. Раннє виявлення туберкульозу у дітей та дорослих. Профілактика туберкульозу (соціальна, санітарна, специфічна). Сучасні методи лікування туберкульозу туберкульозу. DOTS стратегія боротьби з туберкульозом. Хіміорезистентний туберкульоз. Туберкульоз та супутні захворювання (алкоголізм, наркоманія, ХОЗЛ, пневмоконіози, ВІЛ/СНІД інфекція).

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	**ТЕМА**	**Всього**	**Лекції**	**Практичні заняття**	**СРС**
Модуль «Фтизіатрія»					
Змістовий модуль 1.					
1.	Ведення пацієнта з хронічним кашлем. Основні причини хронічного кашлю, диференціальний діагноз кашлю при легеневих, серцевих, гастроентерологічних, ЛОР – захворюваннях. Складання плану обстеження, роль інструментальних та лабораторних методів обстеження (пікфлоуметрія, спірографія, рентгенографія, бронхографія, КТ, бронхоскопія, ЕКГ, ЕГДС). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність. СРС. Туберкульоз із розширеною резистентнічстю у ВІЛ-інфікованих осіб.	**7**	**-**	**5**	**2**

2.	Ведення пацієнта з інфільтративним затемненням в легенях. Диференціальний діагноз станів, що супроводжуються наявністю легеневого інфільтрату. Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження (рентгенографія, бронхографія, КТ, бронхоскопія, біопсія, посіви мокротиння). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Показання до консультацій іншими спеціалістами (фтизіатр, онколог тощо). Медикаментозне та не медикаментозне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність. СРС. Основні положення інфекційного контролю.	**8**	**-**	**5**	**3**
3.	Ведення хворого з плевральним випотом. Диференціальний діагноз станів, що супроводжуються наявністю плеврального випоту (туберкульоз, пухлини бронхів, тромбоемболія гілок легеневої артерії, серцева недостатність, гострий панкреатит, цироз печінки, травми, дифузні захворювання сполученої тканини тощо). Існуючі алгоритми діагностики. Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження (рентгенографія, бронхографія, КТ, бронхоскопія, УЗД, ЕхоКГ, ревмопроби, загальні та біохімічні аналізи). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Відносні та абсолютні показання до плевральної пункції. Медикаментозне та не медикаментозне лікування. Невідкладні стани у фтизіатрії. СРС. Диференційна діагностика дисемінованих процесів у легенях	**8**	**-**	**5**	**3**

4.	Раннє виявлення туберкульозу у дітей та дорослих. Профілактика туберкульозу (соціальна, санітарна, специфічна). Сучасні методи лікування туберкульозу туберкульозу. DOTS стратегія боротьби з туберкульозом. Хіміорезистентний туберкульоз. Туберкульоз та супутні захворювання (алкоголізм, наркоманія, ХОЗЛ, пневмоконіози, ВІЛ/СНІД інфекція). СРС. Особливості застосування квантиферонового тесту у сучасних реаліях	**7**	**-**	**5**	**2**
Підсумковий контроль (залік)					
Всього за змістовний модуль		**30**	**-**	**20**	**10**

Аудиторне навантаження – 66%, СРС – 33%

5. Теми лекцій

Лекційні заняття не передбачені програмою.

6. Теми практичних занять

N п/п	Тема і зміст заняття	К-ть годин
1.	Ведення пацієнта з хронічним кашлем. Основні причини хронічного кашлю, диференціальний діагноз кашлю при легеневих, серцевих, гастроентерологічних, ЛОР – захворюваннях. Складання плану обстеження, роль інструментальних та лабораторних методів обстеження (пікфлоуметрія, спірографія, рентгенографія, бронхографія, КТ, бронхоскопія, ЕКГ, ЕГДС). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність. (за списком 1, №15, 17, 30, 36, 41, 43, 69, 70), (за списком 2, № 67, 68, 69, 73),	5

2.	Ведення пацієнта з інфільтративним затемненням в легенях. Диференціальний діагноз станів, що супроводжуються наявністю легеневого інфільтрату. Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження (рентгенографія, бронхографія, КТ, бронхоскопія, біопсія, посіви мокротиння). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Показання до консультацій іншими спеціалістами (фтизіатр, онколог тощо). Медикаментозне та не медикаментозне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність. (за списком 1, №15, 17, 30, 36, 41, 43, 69, 70), (за списком 2, № 67, 68, 69, 73), (за списком 4, №1, 20, 23, 26, 32, 35, 37, 39, 41, 44, 49, 54)	5
3.	Ведення хворого з плевральним випотом. Диференціальний діагноз станів, що супроводжуються наявністю плеврального випоту (туберкульоз, пухлини бронхів, тромбоемболія гілок легеневої артерії, серцева недостатність, гострий панкреатит, цироз печінки, травми, дифузні захворювання сполученої тканини тощо). Існуючі алгоритми діагностики. Складання плану обстеження, роль рентгенологічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження (рентгенографія, бронхографія, КТ, бронхоскопія, УЗД, ЕхоКГ, ревмопроби, загальні та біохімічні аналізи). Тактика ведення хворих в залежності від причини, диференційована терапія. Відносні та абсолютні показання до плевральної пункції. Медикаментозне та не медикаментозне лікування. Невідкладні стани у фтизіатрії. (за списком 1, №15, 17, 30, 36, 41, 43, 69, 70), (за списком 2, № 67, 68, 69, 73), (за списком 3, №18, 34)	5
4.	Раннє виявлення туберкульозу у дітей та дорослих. Профілактика туберкульозу (соціальна, санітарна, специфічна). Сучасні методи лікування туберкульозу туберкульозу. DOTS стратегія боротьби з туберкульозом. Хіміорезистентний туберкульоз. Туберкульоз та супутні захворювання (алкоголізм, наркоманія, ХОЗЛ, пневмоконіози, ВІЛ/СНІД інфекція), (за списком 4, №1, 20, 23, 26, 32, 35, 37, 39, 41, 44, 49, 54), (за списком 5, №10, 12, 20, 23)	5
РАЗОМ		20

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені програмою.

8. Самостійна робота

Самостійна робота студентів включає теоретичну підготовку до практичних занять, опанування практичними навичками під час аудиторних занять відповідно до теми та практичної мети заняття, самостійне здобуття знань з тем, які не входять до плану аудиторних занять, аналіз та узагальнення інформації при підготовці до підсумкових занять з модулів дисципліни та підсумкового контролю з дисципліни.

№п/п	Тема	Кіль-ть год.
	Опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять.	
1.	Туберкульоз із розширеною резистентнічстю у ВІЛ-інфікованих осіб.	2
2.	Основні положення інфекційного контролю.	3
3.	Диференційна діагностика дисемінованих процесів у легенях.	3
4.	Особливості застосування квантиферонового тесту у сучасних реаліях.	2
Всього		10

9. Індивідуальна робота

1. Підготовка доповідей до участі у засіданнях СНГ, студентських наукових конференціях.
2. Написання наукових статей та тез за результатами наукового практичного дослідження або огляду наукових джерел з певної наукової або практичної проблеми.
3. Підготовка та участь у вузівському та Всеукраїнському етапах олімпіади.
4. Підготовка наукових робіт до Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт.
5. Виготовлення таблиць мультимедійного забезпечення та відеофільмів.

10. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студентів включає підготовку до практичних занять, опанування тем для самостійної позааудиторної підготовки та підготовка інформативних повідомлень з актуальних питань дисципліни:

1. Туберкульоз із розширеною резистентнічстю у ВІЛ-інфікованих осіб.

2. Основні положення інфекційного контролю.

3. Диференційна діагностика дисемінованих процесів у легенях.

11. Методи навчання.

Форма навчання: денна При встановленні законодавством надзвичайних ситуацій форма проведення занять може бути замінена на змішану.

Традиційні методи навчання: словесні, наочні, практичні.

Словесні: Методи навчально-пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково пошуковий або евристичний метод, дослідницький метод.

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності, індуктивні і дедуктивні методи навчання, методи стимулювання і мотивації навчання.

Методи контролю як методи навчання (контролю з боку викладача, самоконтролю, взаємоконтролю, самокорекції і взаємокорекції).

Наочні: демонстрація мазків, культурального, молекулярно-генетичного дослідження харкотиння хворого на туберкульоз, пакету рентгенограм, комп'ютерних томограм, флюорограм, практичних навичок, історії хвороби.

Практичні методи: 1) збір скарг і анамнезу у хворих на туберкульоз, 2) інтерпретація лабораторних та інструментальних методів дослідження (ЗАК, ЗАС, бактеріоскопічне, бактеріологічне, молекулярно-генетичне дослідження харкотиння на МБТ), 3) фізикальні методи обстеження пацієнта, 4) невідкладна допомога при легеневій кровотечі та спонтанному пневмотораксі), 5) заповнення медичної документації, 6) дотримання правил індивідуальної респіраторної гігієни.

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є:

а) практичні заняття,

б) самостійна робота (СРС), в організації якої значну роль мають консультації викладачів,

в) консультативна допомога студентам.

Практичні заняття передбачають:

1) обстеження, розбір хворих з різними клінічними формами туберкульозу легень;

2) розбір даних рентгенологічного обстеження і результатів лабораторних методів дослідження;

3) вирішення ситуаційних задач, що мають клінічне спрямування.

Форма навчання денна; але у строки, встановлені законодавством в умовах ситуації, яка склалась з COVID – 19, форма навчання може бути змінена на дистанційну в програмі Microsoft Teams.

12. Методи контролю та критерії оцінювання.

Поточний контроль – здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми. Рівень підготовки студентів визначається на підставі результатів усної відповіді на контрольні питання в Додатку 1, об'єктивного обстеження пацієнта, інтерпретації результатів латораторного та інструментального обстеження пацієнта. При засвоєнні кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність студенту виставляється оцінка за 5-ти бальною системою згідно «Положень про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова».

Контроль виконання самостійної роботи, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Контроль засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, здійснюється під час підсумкового контролю.

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни проводиться у вигляді заліку після 11 або 12 семестру. Виставлені за традиційною шкалою оцінки поточної успішності додаються, а їх сума ділиться на кількість тем занять. Середнє значення оцінки поточної успішності при допомозі «Єдиної універсальної шкали» перераховується в бали.

Результат складання заліку оцінюється за двобальною шкалою «зараховано», «не зараховано». Студент отримує оцінку «зараховано», якщо він виконав усі види робіт, передбачених робочою навчальною програмою, відвідав всі навчальні заняття, визначені календарно-тематичним планом кафедри (при наявності пропусків – своєчасно їх відпрацював) набрав загальну кількість балів не меншу, ніж - 122 балів. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні дисципліни за поточну діяльність і виконання індивідуальних завдань – 200 балів.

.

Критерії оцінювання засвоєння теоретичних знань та виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінку **«відмінно»** отримує студент, який володіє ґрунтовними знаннями з фтизіатрії та може чітко висвітлити питання організації та проведення об'єктивного обстеження хворого на туберкульоз та призначити лікування, в повному об'ємі володіє навиками інтерпретації лабораторних та інструментальних методів дослідження. Може застосувати здобуті знання у практичних ситуаціях.

Оцінку **«добре»** отримує студент, який володіє ґрунтовними знаннями з фтизіатрії та може чітко висвітлити питання організації та проведення об'єктивного обстеження хворого на туберкульоз та призначити лікування, в

повному об’ємі володіє навиками інтерпретації лабораторних та інструментальних методів дослідження, але допускає незначні помилки у висвітленні матеріалу.

Оцінку **«задовільно»** отримує студент, який володіє базовими знаннями з фтизіатрії та може частково висвітлити питання проведення об’єктивного обстеження хворого на туберкульоз та призначити лікування, в повному об’ємі володіє навиками інтерпретації лабораторних та інструментальних методів дослідження, не може пов’язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінку **«незадовільно»** отримує студент, який не знає теоретичних основ предмету «Фтизіатрія», допускає грубі помилки при відповіді, не розуміє базових понять та визначень, не може пояснити значення теоретичного матеріалу для практичної медицини.

Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінка **«відмінно»** виставляється студенту, який, знає хід та послідовність самостійної навчально-дослідницької роботи для виконання практичного завдання, вміє оцінювати бактеріоскопічне, бактеріологічне та молекулярно-генетичне дослідження харкотиння хворого на туберкульоз, демонструє правильне виконання об”єктивного обстеження хворого на туберкульоз, інтерпретує рентгенологічні дослідження, вміє сформулювати діагноз згідно клінічної класифікації та призначити лікування, згідно DOTS-стратегії.

Оцінка **«добре»** виставляється студенту, який допускає неточності при оцінюванні бактеріоскопічного, бактеріологічного та молекулярно-генетичного дослідження харкотиння хворого на туберкульоз, демонструє правильне виконання об”єктивного обстеження хворого на туберкульоз, інтерпретує рентгенологічні дослідження, вміє сформулювати діагноз згідно клінічної класифікації та призначити лікування, згідно DOTS-стратегії, дещо помиляється в дозуванні препаратів.

Оцінка **«задовільно»** виставляється студенту, який знає основи практичного завдання, але зазнає труднощів при оцінюванні лабораторних інструментальних досліджень, дослідження харкотиння хворого на туберкульоз, демонструє не зовсім правильне виконання об”єктивного обстеження хворого на туберкульоз, не точно формулює клінічні синдроми та діагноз.

Оцінка **«незадовільно»** виставляється студенту, який не може продемонструвати вміння об’єктивного обстеження хворого на туберкульоз, не володіє базовими знаннями з предмету «Фтизіатрія», не вміє описати рентгенологічне дослідження пацієнта.

Оцінювання виконання самостійної роботи студентів під час поточного контролю

Самостійна робота студентів з теми, яка входить до тематичного плану оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому контролі.

Оцінка **«відмінно»** виставляється студенту, який глибоко і всебічно розкрив проблему, логічно виклав основні питання, навів приклади із сучасних медичних інформаційних джерел. Він уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних знань для практичної медицини.

Оцінка **«добре»** виставляється студенту, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно розкрив основні питання теми та її медичне значення, але при цьому не виходив за межі підручника, методичних рекомендацій.

Оцінка **«задовільно»** виставляється студенту, який розкрив базові поняття та визначення з рекомендованої теми, але не розкрив її повністю, не розуміє медичних аспектів теми, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінювання індивідуальної роботи студента

Здійснюється на підставі виконання індивідуальних завдань, науково-практичної роботи, доповіді про результати дослідження на засіданні студентського наукового гуртка та студентських наукових конференціях, написанні наукових статей та тез за результатами наукового практичного дослідження або огляду наукових джерел з певної наукової або практичної проблеми, участі у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, участі у вузівському та Всеукраїнському етапах олімпіади (критерії нарахування балів наведені в п. 14).

13. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни проводиться у вигляді заліку після XI або XII семестру. Виставлені за традиційною шкалою оцінки поточної успішності додаються, а їх сума ділиться на кількість тем занять. Середнє значення оцінки поточної успішності при допомозі універсальної шкали перерахунку перераховується в бали. Питання до заліку вивішені на інформаційному сайті кафедри.

14. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти

Нарахування балів за дисципліну проводять згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова шляхом конвертації середньої арифметичної оцінки поточної успішності здобувача освіти за універсальною 200-бальною шкалою. До нарахованих балів за поточну успішність додаються індивідуальні бали (за умови їх зарахування на підставі успішного виконання індивідуальних завдань).

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни, – 200 балів. **Мінімальна кількість балів** становить **122 бали.**

Результати складання студентом заліку фіксуються у відомості успішності із зазначеною кількістю балів та відміткою **«зараховано»** або **«незараховано».** Здобувачу освіти не зараховують дисципліну, якщо кількість отриманих балів менше 122, або вивчення дисципліни виконано в неповному обсязі, про що свідчить академічна заборгованість. Студенту, який отримав оцінку «не зараховано» декан факультету надає направлення на ліквідацію академічної заборгованості з дисципліни. Нарахування індивідуальних балів здійснюють на підставі Положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті імені М.І.Пирогова (Вінниця, 2021). При умові, якщо студент не набирає мінімальної кількості балів за поточну успішність, тобто отримав «2», він може перездати дві «2» на останньому практичному занятті.

12 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав призове місце на міжвузівських олімпіадах з дисципліни або призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт або призове місце на міжвузівській/міжнародній науковій конференції з наявністю друкованої роботи

11 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав І місце на внутрішньовузівській олімпіаді з дисципліни або І місце на студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи, або приймав участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт

10 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав призове місце (ІІ- ІІІ) на внутрішньовузівській олімпіаді з дисципліни або на студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи; або за участь (без призового місця) міжвузівських олімпіадах з дисципліни або призове місце на міжвузівській/міжнародній науковій конференції з наявністю друкованої роботи.

9 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який приймав участь (без призового місця) у внутрішньовузівській олімпіаді з дисципліни або студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи

8 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який активно приймав участь у роботі студентського наукового гуртка, опублікував друковану роботу за результатами науково-практичного дослідження, але не приймав особисто участь у студентській науковій конференції, підготував стендову доповідь.

6 балів – за виготовлення схем, таблиць, мультимедійного забезпечення та відеофільмів

– з урахуванням важливості виконаної роботи.

15. Методичне забезпечення дисципліни

1. Фотокопії демонстраційних рентгенограм.
2. Методичні рекомендації практичних занять для викладачів.
3. Методичні рекомендації практичних занять для студентів.
4. Пакети ситуаційних задач.
5. Таблиці, рентгенограми та комп'ютерні томограми органів грудної клітки.
6. Історії хвороби.
7. Результати лабораторних, бактеріологічних, інструментальних та гістологічних досліджень.
8. Додаткова література.
9. Варіанти завдань для самостійної роботи студентів.
10. Ситуаційні задачі з чотирма питаннями в кожній задачі.
11. Комплекси результатів дослідження харкотиння (бактеріоскопічні, бактеріологічні та експрес-методики).
12. Комплекси результатів інструментальних обстежень хворих (рентгенограми ОГК в прямій та бокових проекціях, лінійні томограми, комп'ютерні томограми).
13. Відповідь на одне питання з переліку питань для підготовки до підсумкового контролю.

16.Політика навчальної дисципліни/курсу

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім.М.І.Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях.

Інструктаж з безпеки життєдіяльності у навчальному процесі проводиться на першому практичному занятті викладачем. Проведення інструктажу реєструється в Журналі інструктажу з техніки безпеки. Студент, який не пройшов інструктаж, не допускається до виконання практичних робіт.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Студент повинен бути підготовленим до практичного заняття згідно теми.

На заняття слід приходити вчасно, без запізнення. Студент, який запізнився більше ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку.

На практичних заняттях студент має бути одягнений в робочу форму (медичний халат, шапочка, індивідуальні засоби захисту органів дихання, змінне взуття). Студенти, які не мають робочої форми, не допускаються до заняття.

Студент повинен дотримуватись правил безпеки на практичних заняттях та під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час обговорення теоретичних питань студенти мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх колег та викладача.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті забороняється.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім.М.І.Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/ загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри https://www.vnmu.edu.ua/ кафедра фтизіатрії з курсом клінічної імунології та алергології#) черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття студент має усно відповісти на питання до теми заняття та продемонструвати практичні навички з опитування та фізикального обстеження пацієнта (якщо тема це передбачає).

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова

(посилання https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни (від 1 до 12) студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно Положенню про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (https://www.vnmu.edu.ua/ кафедра фтизіатрії з курсом клінічної імунології та алергологіїї/ Студенту або https://www.vnmu.edu.ua/ кафедра фтизіатрії з курсом клінічної імунології та алергологіїї / Новини).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

Навчальні ресурси

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри (https://www.vnmu.edu.ua/ кафедра фтизіатрії з курсом клінічної імунології та алергологіїї / Студенту).

Розклад та розподіл груп по викладачам опублікований на веб-сторінці кафедри ((https://www.vnmu.edu.ua/ кафедра кафедра фтизіатрії з курсом клінічної імунології та алергологіїї / Студенту).

Питання до підсумкового контролів дисципліни опубліковані на веб-сторінці кафедри ((https://www.vnmu.edu.ua/ кафедра кафедра фтизіатрії з курсом клінічної імунології та алергологіїї / Студенту).

17.Рекомендована література

Основна:

1. Фтизіатрія : підручник / В. І. Петренко, Л. Д. Тодоріко, Л. А. Грищук та ін.; за ред. В. І. Петренка. – Київ : Медицина, 2015. – 471 с.
2. Phthisiology: textbook (III—IV a. l.) / V.I. Petrenko, O.K. Asmolov, M.G. Boyko et al.; edited by V.I. Petrenko. — 2nd edition. – Kiev, 2018. – 416 p.

Допоміжна:

1. Наказ МОЗ України від 25.02.2020 № 530 «Про затвердження стандартів охорони здоров'я при туберкульозі».
2. Операційне керівництво ВООЗ щодо туберкульозу. Модуль 1: Профілактика — профілактичне лікування туберкульозу (2020, технічний переклад)/EN
3. Операційне керівництво ВООЗ щодо туберкульозу. Модуль 3: Встановлення діагнозу — швидка діагностика для виявлення туберкульозу (2020)/EN
4. Операційне керівництво ВООЗ щодо туберкульозу. Модуль 4: Лікування — лікування лікарсько-стійкого туберкульозу (2020)/EN.
5. Рознатовська О.М. Фтизіатрія : підручник для студентів стоматологічних факультетів / О.М. Рознатовська. – Запоріжжя: Вид-во ЗДМУ, 2014. – 242 с. — режим доступу: http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/919/3/14_Ftyziatriya_stomat_fak.pdf
6. Профілактика туберкульозу. Навчальний посібник для студентів і лікарів-інтернів ВНМЗ IV рівня акредитації та лікарів / В.І. Петренко, М.Г. Долинська, А.В. Александрін, В.В. Петренко — К.: 2Print, 2017. — 88 с. — режим доступу: http://tb.ucdc.gov.ua/uploads/files/prophilaktica.pdf
7. Паліативна та хоспісна допомога хворим на туберкульоз: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / Ю.І. Фещенко, В.М. Князевич, О.М. Разнатовська, Н.А. Гріцова /Київ, 2017
8. Ведення побічних реакцій під час лікування хворих на туберкульоз та ко-інфекцію (туберкульоз/ВІЛ-інфекція/СНІД)" / Ю.І. Фещенко, С.О.Черенько, Н.А.Литвиненко та ін.. Київ, 2016 /режим доступу http://phc.org.ua/pages/diseases/tuberculosis/materials ,
9. Позалегеневий і міліарний туберкульоз у хворих на коінфекцію ТБ ВІЛ/ В.І. Петренко, М.Г. Долинська, О.М.Разнатовська — К.: ДКС Центр, 2015.— 112 с. — режим доступу http://tb.ucdc.gov.ua/uploads/files/usaid_170x240_fp_new.pdf
10. Основні синдроми й методи обстеження в пульмонології: навчальний посібник / В.І. Кривенко, І.В. Непрядкіна, О.П. Федорова, С.П. Пахомова, М.Ю. Колесник, І.С. Качан, Т.Ю. Радомська. – Запоріжжя, 2018. – 132 с. - режим доступу:

http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/8301/1/Синдроми%20в%20пульмонології.pdf
11. Ведення побічних реакцій під час лікування хворих на туберкульоз та ко-інфекцію (туберкульоз/ВІЛ-інфекція/СНІД)" / Ю.І. Фещенко, С.О.Черенько, Н.А.Литвиненко та ін.. Київ, 2016 /режим доступу http://phc.org.ua/pages/diseases/tuberculosis/materials
12. Фтизіатрія у схемах, таблицях та рисунках : навч.-метод. посібник / О. С. Шевченко, О. І. Чопорова, С. Л. Матвєєва та ін. – Харків : ХНМУ, 2016. – 176 с. - режим доступу: http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/13331/1/Шевченко%20Пособие%20укр%20A4.pdf
13. Актуальні питання фтизіатрії. – Дніпропетровськ: Середняк Т. К., 2014, – 155 с. - режим доступу: https://repo.dma.dp.ua/фтизіатрія.pdf
14. Туберкульоз і права людини: ресурсний посібник. - Центр здоров'я та прав людини імені Франсуа-Ксав'є Баню та Фонд відкритого суспільства. - Фундація медичного права та біоетики України, 2015. – 135 с. - режим доступу: http://medicallaw.org.ua/fileadmin/user_upload/PDF/ресорс/Ресорс_розділ_3.pdf
15. Паліативна та хоспісна допомога хворим на туберкульоз: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / Ю.І. Фещенко, В.М. Князевич, О.М. Разнатовська, Н.А. Гріцова. - Київ: Медицина, 2017. – 128 с.
16. Лабораторна діагностика туберкульозної інфекції: навчальний посібник / Ю.І. Фещенко, О.А. Журило, А.І. Барбова. - Київ: Медицина, 2019. – 304 с.
17. Стратегічні напрями розвитку лабораторної діагностики туберкульозу в Україні : методичний посібник / Ю.І. Фещенко [та ін.] ; Нац. ін-т фтизіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського НАМН України. - Київ : Медицина, 2017. - 118 с. : табл., іл. - Бібліогр.: с. 93-95.
18. Соціо-психологічна підтримка хворих на туберкульоз для формування прихильності до лікування : навч. посіб. для студентів і лікарів-інтернів ВНМЗ IV рівня акредитації та лікарів / Л. А. Мельник [та ін.]. - Київ : Бурнос С. О., 2017. - 112 с.

18.Інформаційні ресурси.

1. Національний ресурсний центр з туберкульозу http://tb.ucdc.gov.ua/
2. Вебсайт Центру громадського здоров'я МОЗ України http://phc.org.ua/
3. Питання туберкульозу на сайті ВООЗ http://www.who.int/tb/en/ ; http://www.who.int/tb/ru/
4. **Адреса бібліотеки ВНМУ** (library.vsmu.edu.ua)

Силабус з дисципліни «___Фтизіатрія___» обговорено та затверджено на засіданні кафедри ___28 серпня 2026року___, протокол №__1__.

Завідувач кафедри

(підпис) (доц. ЗВО Людмила КУЛИК)
(прізвище та ініціали)